

ਪੱਤਰ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ

ਫਾਲਸਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ.ਜੇ. ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ

ਸ਼ਿਰੀ ਡਬਲਯੂ. ਸਲਦਨਹਾ, ਸੈਟਰਲ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਆਬਕਾਰੀ ਦਿੱਲੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ
ਬਨਾਮ
ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ-ਰਿਪੋਰਟ

ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰ. 68 ਆਫ 1953

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ-ਆਰਟੀਕਲ 226-ਅਧੀਨ ਲਿਖਤਾਂ- ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਦੇਖੋ ਕਸਟਮ ਐਕਟ (1878 ਦਾ VIII)-ਸੈਕਸ਼ਨ 188 ਅਤੇ 190- ਕੀ ਪੀੜਤ ਧਿਰ ਨੂੰ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇਣੀਆਂ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਏ 'ਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾ ਦਿੱਤਾ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਏ ਨੇ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦੀਆਂ ਗੱਡੀਆਂ ਨੂੰ ਸਾਫ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਸੀ ਟੇਮਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਰਿੱਟ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸ਼ਾਰਟ ਸਰਕਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ। ਆਰਟੀਕਲ 26 ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਕੇ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ 188 ਅਤੇ 190 ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਕਾਫ਼ੀ ਚੰਗੀਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਉਹ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਾਭ ਲੈਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ-ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਦੇ 9 ਸਤੰਬਰ 1953, ਸੀ.ਡਬਲਯੂ. 99-ਡੀ/53, ਮਿਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ, 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਅਧੀਨ ਲੈਟਰਸ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ, 31 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਤੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਨਵੇਂ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਣਾ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਉਠਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸਾਰਥਕ ਕਰਨ ਦਾ ਪੂਰਾ ਮੌਕਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ।

ਐੱਸ ਐਮ. ਸਿਰਕੀ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਜਿੰਦਰਾ ਲਾਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਟੇਕ ਚੰਦ, ਰਣਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨਰੂਲਾ ਕੇ.ਐਸ. ਥਾਪਰ ਅਤੇ ਆਰ ਪਟਨਾਇਕ ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਕਪੂਰ ਜੇ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ 1953 ਦੀਆਂ ਦੋ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲਾਂ 68 ਅਤੇ 71 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਕ, ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ., ਮਿਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ 1953 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੇ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਜਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ 50,000 ਰੁਪਏ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੁੜ-ਮੁੜਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਰਾਕ-ਸਾਲਟ ਦੀਆਂ 55 ਵੈਗਨਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ। ਦੂਸਰੀ ਅਪੀਲ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਿਆਂਦੀ ਗਈ ਹੈ ਜੋ ਸਵਾਲ ਦੇ ਮੁੜ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ 'ਤੇ ਚਟਾਨ ਨਮਕ ਛੱਡਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ਰਤ ਦੇ ਨਹੀਂ।

ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਪੇਟੈਂਟ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 68 ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਫਰਮ ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬੰਬਈ ਵਿਖੇ ਹੈ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1700 ਡਫਰਿਨ ਬ੍ਰਿਜ, ਮੇਰੀ ਗੇਟ, ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ।

ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਇਹ ਹਨ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਅਤੇ ਨਿਰਯਾਤਕ ਵਜੋਂ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮ ਅਤੇ ਸ਼ੈਲੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਮਿਸ਼ਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਰਿਹਾ। ਇਸ ਫਰਮ ਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਬੰਬਈ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਸਮੇਤ ਕਈ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਸਨ। ਉਸਨੇ 18 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕੋਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਬਿਹਤਰ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਜ-ਪੁਸਤਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 28 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਸਾਰੀ ਚਿੱਠੀ ਇੱਥੇ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

"ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ,
234, ਮਸਜਿਦ ਬੰਦਰ ਰੋਡ,
ਬੰਬੇ-3.
18 ਫਰਵਰੀ, 1953।

ਨੂੰ

ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ
ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ,
ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਮਾਨ ਜੀ,

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਸਾਨੂੰ ਦੱਸੋ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਨਾਲ ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ:-

1. ਪੈਨ
2. ਸੁਪਾਰੀ
3. ਪਯਾਜ

4. ਲੈਸਨ
5. ਅਦਕ
6. ਬਦਾਮ
7. ਕਿਸਮਿਸ਼
8. ਸਾਈਬ
9. ਸਰਦਾ
10. ਖੁਰਮਾਨੀ
11. ਅੰਗੂਰ
12. ਮਾਲਟਾ
13. ਹੰਜੀਰ
14. ਅਲੂ ਬੁਖਾਰਾ
15. ਖੁਸ਼ਤਾ
16. ਤਾਜ ਪਤ
17. ਲਾਲ ਮਿਰਚ
18. ਜੈਫਲ
19. ਕਾਲੀ ਮਿਰਚ
20. ਧਨੀਆ
21. ਜ਼ੀਰਾ
- ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼
22. ਧਨੀਆ ਦੀ ਬੀਜ
23. ਚਿੰਗ
24. ਸ਼ੇਣਦੇਵ (ਸੈਂਦਾ) ਮਿੱਠਾ

25. ਮੇਥੀ
26. ਡੰਡਾਸਾ
27. ਸੈਮੈਲ
28. ਗੁਲੇ-ਏ-ਬਨਫਸਾ
29. ਗੁਲੇ-ਏ-ਗੁਲਾਬ
30. ਗੁਲੇ-ਏ-ਕਜਬਾਨ
31. ਗੁਲੇ-ਏ-ਜੂਫਾ
32. ਬੈਦਰਾ
33. ਮਲੱਠੀ
34. ਮਜੀਠ
35. ਬੜਾ ਅਰਵਾਦ
36. ਕਨੇਚਾ
37. ਸ਼ਿਕਾ ਕਾਈ

ਛੇਤੀ ਜਵਾਬ ਦੀ ਉਮੀਦ.

ਪੰਜਾਬ ਟਰੇਡਰਜ਼ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਈ ਤੁਹਾਡਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ।

ਪ੍ਰੋ. (Sd.): - ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ।

ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਰਿਹਾ ਲੇਖ ਨੰਬਰ 24 ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੋਦੇਵਾ (ਸੈਂਦਾ) ਮਿੱਠਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦਾ ਇੱਕ ਗੁਜਰਾਤੀ ਨਾਮ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਬੰਬਈ ਦੇ ਇੱਕ ਪਤੇ ਤੋਂ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 7 ਮਾਰਚ 1953 ਨੂੰ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤ੍ਰਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਉਹ ਲੇਖ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਆਯਾਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਪੱਤਰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 24 ਬਾਅਦ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਜਾਪਦਾ ਹੈ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਖੇਵੜਾ ਤੋਂ 55 ਗੱਡਿਆਂ ਰਾਕ-ਲੂਣ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ 2 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਉਸਨੇ 34, ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਹ 55 ਗੱਡਿਆਂ ਸੇਨਦੇਵ (ਸੈਂਦਾ) ਮਿੱਠੇ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਅਰਥਾਤ, ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੱਤਰ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ "ਅਸੀਂ ਮਜਬੂਰ ਹੋਵਾਂਗੇ ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਇਹ ਗੱਡਿਆਂ ਛੱਡਦੇ ਹੋ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ ਸਟੇਸ਼ਨ ਹੈ" ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਕਸਟਮ ਹਾਊਸ ਵਿਖੇ ਕਸਟਮ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਾਂਡ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਬੀੜਾ ਚੁੱਕਿਆ ਹੈ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਤਾਰ ਭੇਜੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ "ਸੈਂਦੇਵ

(ਸੈਂਦਾ) ਮੀਠਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤੇ ਅਤੇ "ਦਿੱਲੀ ਲਈ" ਗੱਡੀਆਂ ਛੱਡਣ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਅਤੇ ਟੈਲੀਗ੍ਰਾਮ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨੇ 38 ਅਤੇ 39 'ਤੇ ਹਨ।

ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ 34, ਅਕਾਲੀ ਮਾਰਕੀਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਕਈ ਮੈਮੋ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਦਫਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਅਣਜਾਣ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਸੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੱਛਮੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਚਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਂ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਕਸਟਮ ਕਲੀਅਰੈਂਸ ਪਰਮਿਟ ਦੇ ਬਿਨਾਂ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਮੈਮੋ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਨ ਦਰਸਾਉਣਾ ਕਿ ਉਹ ਸਮਾਨ ਜਿਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਦਰਾਮਦ/ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (2) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ। ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਲੋੜੀਂਦਾ ਸੀ: -

- (1) ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਵੇਲੇ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਅ ਵਿਚ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਸੀ;
- (2) ਚਲਾਨ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ;
- (3) ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕਿ ਕੀ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੁਣਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ; ਅਤੇ
- (4) ਜੇਕਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੇ ਦਸ ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਕਾਰਵਾਈ ex parte ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਇਹ ਪੱਤਰ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 40 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਪੱਤਰ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਥੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲਈ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

16 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ, ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬੰਬਈ ਦੇ ਆਪਣੇ ਪਤੇ ਤੋਂ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ 4 ਜੁਲਾਈ ਦੇ 55 ਯਾਦ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ 9 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਸਟੇਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਸੀ, ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਿਆ। ਉਸਦਾ ਬਚਾਅ, ਜੋ ਉਸਦੇ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਸੀ:-

"ਤੁਹਾਡੇ ਮੈਮੋਰੈਂਡੇ ਵਿੱਚ 'ਰੋਕ ਸਾਲਟ' ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਟਾਕਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਕਿ ਇਹ ਆਈਟਮ ਓ.ਜੀ.ਐਲ. XXVI ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਈ ਹੋਰਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਕਵਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ, ਅਰਥਾਤ, ਸਾਡੀ ਚਿੱਠੀ, ਮਿਤੀ 18 ਫਰਵਰੀ, 1953, ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦਾ ਜਵਾਬ, - ਉਸਦੇ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ R&I 925G/472, ਮਿਤੀ 7 ਮਾਰਚ 1953 ਦੁਆਰਾ।

ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ 37 ਆਈਟਮਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਯਾਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ 37 ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸ਼ੋਨਦੇਵ (ਸੈਂਦਾ) ਮੀਠਾ ਹੈ, ਸਾਡੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 24। ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦਾ ਜਵਾਬ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ O.G.L. XXVI ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਪ੍ਰਮਾਣੀਕਰਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ, ਇਸ ਆਈਟਮ ਦੇ ਆਯਾਤ ਲਈ ਸੈਂਟਰਲ ਬੈਂਕ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਲਿਮਿਟਡ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਪੱਤਰ ਖੋਲ੍ਹਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਉਸ ਚਿੱਠੀ ਵਿੱਚ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਉਸਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਜਾਂ ਸਿੱਧੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਾਂਦੇਵ (ਸੈਂਦਾ) ਮੀਠਾ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਲਈ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਸ਼ਬਦ ਸੀ। ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਰਿਕਾਰਡ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਕਸਟਮਜ਼, ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤੱਥ ਜਾਂ ਸਬੂਤ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ

ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਲਈ 28 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਜੇ ਕਿ ਮਿਤੀ 27 ਜੁਲਾਈ 1953 ਹੈ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 78-ਡੀ 1953 ਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸਾਂਦੇਵ (ਸੈਂਦਾ) ਮੀਠਾ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ, ਕਸਟਮ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਉਹ ਮੈਮੋਰੈਂਡਾ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਹਦਾਇਤ ਨਹੀਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਵਿਖੇ ਮਿਤੀ 16 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਲੈਂਡ ਕਸਟਮਜ਼ ਲਈ ਹੈ। ਮਾਲ ਦੀ ਰਿਹਾਈ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੋ, ਕਿ ਮਾਲ ਅਟਾਰੀ ਵਿਖੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨਾਲ ਉਸ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਕਾਰਨ ਉਸ ਨੇ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦਾ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪਸੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ ਕਿੱਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ "ਉਸ ਦਾ ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਬੇਰੋਕ ਅਤੇ ਬੇਰੋਕ ਸੀ" ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਗੱਡਿਆਂ ਨੂੰ ਫੜਨਾ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 31 (1) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਇੱਕ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ।

29 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ, ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨੂੰ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਭੇਜੀ ਅਤੇ ਨਾਲ ਹੀ ਉਸ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ, ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ.ਬੀ. ਲਾਲ-ਅਧਿਕਾਰਤ ਦੇ ਕਥਿਤ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਪੀ.ਡੀ. ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਸ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਭਾਗ IV-ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ 98 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਗੀਕ੍ਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਵਰੀ ਤੋਂ ਜੂਨ 1953 ਦੀ ਲਾਇਸੈਂਸਿੰਗ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਜੁਲਾਈ ਤੋਂ ਦਸੰਬਰ 1953 ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਵੀ ਇਸ ਦੇ ਆਯਾਤ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਪੈਰਾ 2 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ (ਓ.ਜੀ.ਐਲ.) ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਰਾ 3 ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਆਬਕਾਰੀ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਲ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਕੁਲੈਕਟਰ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ 31 ਜੁਲਾਈ 1953 ਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 44 'ਤੇ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੇ 16 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਲਿਖੇ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਇਹ ਤੱਥ ਵੀ ਕਿ ਉਸ (ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ) ਨੇ ਚੀਫ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਆਫ਼ ਇੰਪੋਰਟਸ, ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਵਸਤੂ ਹੋਰ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਓ.ਜੀ.ਐਲ. XXVI, ਉਸਨੇ ਮੰਨਿਆ (1) ਕਿ 18 ਫਰਵਰੀ ਦਾ ਪੱਤਰ ਸਿਰਫ 37 ਵਸਤੂਆਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦੀਆਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ ਜਾਂਚ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਸਾਂਦੇਵ (ਸੈਂਡਾ) ਮਿੱਠਾ, ਪਰ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੱਥਰ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, (2) ਇਹ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ 37 ਲੇਖ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ 37 ਲੇਖਾਂ ਬਾਰੇ ਸਲਾਹ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਨ, (3) ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਜਾਂ ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਕਿਸੇ ਵਿਵਸਥਾ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਹ ਸਾਂਦੇਵ (ਸਾਂਦਾ) ਮਿੱਠਾ ਬੰਬਈ ਪ੍ਰੈਜ਼ੀਡੈਂਸੀ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦਾ ਇੱਕ ਸਥਾਨਕ ਨਾਮ ਸੀ, (4) ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਤਰੁੱਟੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਕਿ 18 ਫਰਵਰੀ 1953 ਨੂੰ ਫਰਮ ਦੇ ਪੱਤਰ ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸਾਂਦੇਵ ਸਾਂਦਾ ਮਿੱਠਾ ਵਰਗਾ ਇੱਕ ਅਣਜਾਣ ਨਾਮ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ (5) ਕਿ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੇ ਦਫਤਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਗਲਤ ਸਲਾਹ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਲਾਹ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਦੇ ਤਹਿਤ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਰੁ. 50,000 ਜੁਰਮਾਨਾ ਵੀ ਲਗਾਇਆ। "ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਯਕੀਨ ਹੈ ਕਿ ਆਯਾਤ ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੂਚਿਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇੱਕ ਜਾਣੀ-ਪਛਾਣੀ ਪਾਬੰਦੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਅਤੇ ਗਿਣੀ-ਮਿੱਥੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਸੀ।"

4 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਪਾਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

14 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਸਰਕਟ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ (C.W.A. 99-D of 1953) ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਮਿਤੀ 31 ਜੁਲਾਈ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ (1) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ; (2) ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਕਲਪ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ; (3) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੰਬਰ 26 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੇਨਦੇਵ (ਸਾਂਚਾ) ਮਿੱਠਾ ਆਯਾਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; (4) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦਰਾਮਦ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਦੁਆਰਾ ਭੇਜੇ ਗਏ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਉਹ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਲੂਣ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ; (5) ਕਿ ਆਯਾਤ ਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਮੁੱਖ ਕੰਟਰੋਲਰ ਲੂਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਉਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ; (6) ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੋਈ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਹੁਕਮ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਬੁਨਿਆਦੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ; (7) ਕਿ ਮਿਸਟਰ ਡੀ.ਆਰ. ਕੋਹਲੀ, ਅਸਿਸਟੈਂਟ ਕੁਲੈਕਟਰ, ਲੈਂਡ ਕਸਟਮ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਇੱਕ ਬੇਲੋੜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਪਰ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕੋਈ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। (ਇਹ ਆਖਰੀ ਦੋਸ਼ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 9 'ਤੇ ਪੈਰਾ 18 ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ)। ਇਸ ਲਈ ਉਸਨੇ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜੋ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਦੇਣਾ ਯੋਗ ਸਮਝੇ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਅਰਦਾਸ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸਨੂੰ ਸ਼ੇਨਦੇਵ (ਸੈਂਡਾ) ਮਿੱਠੇ ਦੀਆਂ 55 ਗੱਡਿਆਂ ਖਾਲੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ। ਨਿਯਮ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ 17 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪਰ ਦੋਵੇਂ ਧਿਰਾਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਈਆਂ ਕਿ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਸ਼ਿਮਲਾ ਵਿਖੇ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਕੁਲੈਕਟਰ ਨੇ 24 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਿਸੇ ਰਾਹਤ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਕੋਲ ਸੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਇੱਕ ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 31 ਦਸੰਬਰ ਦੇ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਨੰਬਰ 139 ਦੇ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ ਇਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਲਈ ਕੋਈ ਨਵਾਂ ਵਿਅਕਤੀ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲੂਣ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਉਕਤ ਜਨਤਕ ਨੋਟਿਸ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣੂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਸੀ, ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਪੰਜਾਬੀ ਸੀ, ਨੇ ਚੱਟਾਨ ਨਮਕ ਲਈ ਗੁਜਰਾਤੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਹੈ- ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਰਾਕ-ਸਾਲਟ ਉਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੱਚਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਪੱਤਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਾਂ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਕਾਰਨ ਦਿਖਾਉਣ ਦਾ ਵਾਜਬ ਮੌਕਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੇ ਜਵਾਬ ਦੇ ਨਾਲ ਉਸਨੇ ਨਵੇਂ ਆਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਫਾਰਮ ਨਹੀਂ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਨੇ ਕੀਤੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

- (1) ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (2) ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਸੀ;
- (3) ਕਿ ਵਸਤੂਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
- (4) ਕਿ ਇੱਕ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ, ਮਿਤੀ 5 ਸਤੰਬਰ, 1952 ਨੂੰ ਕੇਂਦਰੀ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਮਾਲ ਦੀ ਦਰਾਮਦ ਲਈ ਆਮ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਰੱਬਾ ਅਤੇ ਗੁਲਕੰਦ ਸਮੇਤ ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਨਸ਼ੇ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ;

(5) ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਦੀਆਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਸਤੂਆਂ ਵਿੱਚ ਚਟਾਨ-ਲੂਣ ਆਇਆ ਸੀ;

(6) ਕਿ ਬ੍ਰਿਟਿਸ਼ ਫਾਰਮਾਕੋਪੀਆ ਵਿੱਚ ਚੱਟਾਨ-ਲੂਣ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਗੁਣ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਨ;

(7) ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;

(8) ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 183 ਅਧੀਨ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ; ਅਤੇ

(9) ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਸਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਲਗਾਉਣ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਪੰਨਾ 10 'ਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:-

"ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸੁਣਿਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਜ਼ਬਤੀ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿਆਂਗਾ।"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਬਨਾਮ ਸੂਰਜਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਹੈਰੀਜ਼ ਸੀ ਜੋ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸੀਜ਼ਰ ਤੋਂ ਸੀਜ਼ਰ ਤੱਕ ਦੀ ਅਪੀਲ" ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੇ ਦੇਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵੱਡੇ ਭਰੋਸੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਪਰਾਧ ਦੇ ਸਬੂਤ 'ਤੇ ਉਚਿਤ ਸਜ਼ਾ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵਿਕਲਪ ਦੇਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਮਾਲ ਨੂੰ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਅੰਤਮ ਸੁਣਵਾਈ ਤੱਕ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਤਾਂ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਾ ਪੂਰਤੀਯੋਗ ਸੱਟ ਲੱਗ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਉਸਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਹੁਣ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਪਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮਾਲ ਨੂੰ 1,00,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮਾਨਤ ਦੇ ਕੇ ਛੱਡਿਆ ਜਾਵੇ।

ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕੁਲੈਕਟਰ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਆਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਮਾਲ ਬਿਨਾਂ ਸਰਤ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ।

ਮੈਂ ਹੁਣ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਾਂਗਾ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਸਾਰਾ ਸਮਾਂ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਨੋਟਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ 4 ਜੁਲਾਈ 1953 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੋ ਕਿ ਪੇਪਰ-ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 40 'ਤੇ ਹੈ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੂਣ ਦੀ ਦਰਾਮਦ। ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (1) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਗਏ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 19 ਦੇ ਕਾਰਨ ਮਨਾਹੀ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 167 (8) ਅਤੇ ਆਯਾਤ/ਨਿਰਯਾਤ (ਕੰਟਰੋਲ) ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 3 (2) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਲੰਘਣਾ ਕਰਨ ਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਉਹ ਨਿੱਜੀ ਸੁਣਵਾਈ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਨਵੈਇਸ ਅਤੇ ਮਾਲ ਦੀ ਮਾਲਕੀ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ 'ਤੇ ਇਕਪਾਸੜ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਫਿਰ ਉਸਨੇ 16 ਜੁਲਾਈ 1953 (ਪੰਨਾ 41) ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕਿ ਆਯਾਤਕ ਦਾ ਬਚਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁਬਾਨੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੰਗ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਤੱਥ ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਦੂਜੀ ਅਰਜ਼ੀ (ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ) ਨਾਲ ਨੱਥੀ ਆਪਣੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਭੁਗਤਣ ਲਈ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ, ਕਿ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਸਹਾਇਕ ਕਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਯੋਗਤਾ ਨਾਲ ਬਹਿਸ ਕੀਤੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਯਾਤ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨਿਯੰਤਰਕ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਆਯਾਤ ਵਪਾਰ ਨਿਯੰਤਰਣ 'ਤੇ ਹੈਂਡ ਬੁੱਕ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਪੰਨਾ 60 ਅਤੇ 61 ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ ਸਾਰੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ (vii) ਹੈ "ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਇੱਕ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਕੋਈ ਵੀ ਮਾਲ।" ਭਾਗ IV ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਪੰਨਾ 77 'ਤੇ ਉਹ ਲੇਖ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਯਾਤ ਵਪਾਰ ਕੰਟਰੋਲਰ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਪੰਨਾ 81 'ਤੇ ਆਈਟਮ ਨੰਬਰ 98 'ਲੂਣ' ਹੈ। ਆਈਟਮ ਨੰ. 109 ਨਸ਼ੀਲੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਦਵਾਈਆਂ ਹਨ, ਹਰ ਕਿਸਮ ਦੀਆਂ, ਇਸ ਅਨੁਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ 5 ਸਤੰਬਰ 1952 ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਵਸਤੂਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ 'ਕੱਚੇ ਅਤੇ ਦੇਸੀ ਦਵਾਈਆਂ ਅਤੇ ਜੜੀ-ਬੂਟੀਆਂ ਸਮੇਤ ਦਵਾਈਆਂ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਪਰ ਮੁਰੱਬਾ ਅਤੇ ਗੁਲਕੰਦ ਨੂੰ ਛੱਡ ਕੇ। ਭਾਗ IV ਅਤੇ ਆਈਟਮ 109 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੂਣ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸਦੀ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ 9 ਸਤੰਬਰ 1953 ਦੇ ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰਾ 8 ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਨਮਕ ਦੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਤੇ ਇਸਲਈ, ਇਹ ਉੱਤਰੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਦੁਰਲੱਭ ਵਸਤੂ ਬਣ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਕੀਮਤ 'ਤੇ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਦਰਾਮਦ ਕੀਤੀ ਮਾਤਰਾ ਨੂੰ ਭਾਰਤੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ 8,00,000 ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਵੇਚਿਆ ਜਾ ਸਕੇ।

ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹਿਆ ਕਿ ਲੂਣ ਉਹਨਾਂ ਲੇਖਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ ਜੋ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸਨੇ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 18 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਕੁਝ ਧਾਰਾਵਾਂ ਲਈ ਸੰਪੂਰਨ ਮਨਾਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 19 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਹ ਲੇਖ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਵਰਜਿਤ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਪੰਨਾ 81 'ਤੇ ਭਾਗ IV ਅਤੇ ਆਈਟਮਾਂ 98 ਅਤੇ 109 ਅਤੇ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ। ਕੇਸ ਦਾ ਇਹ ਹਿੱਸਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਲਿਆਂਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਦਬਾਇਆ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਂ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਖੋਜ ਦੇ ਦੇਈਏ ਕਿ ਲੂਣ ਨੂੰ ਓਪਨ ਜਨਰਲ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਵਿਚਾਰ ਦਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹੋਏ ਐਡਵੋਕੇਟ ਜਨਰਲ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰਾਂ ਬੋਰਡ ਬਨਾਮ ਆਰਲਿਜ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡਸ ਹਲਡੇਨ, ਸਾਅ ਅਤੇ ਮੇਲਟਨ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਲਾਰਡ ਹਲਡੇਨ ਨੇ ਸਫ਼ਾ 132 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਪਰ ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਹਰ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਦਾਲਤੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪਰੰਪਰਾ ਨੇ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਉਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੀ ਹੈ? ਵਿਸਤਾਰ ਵਿੱਚ ਹੋਣਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸਲਈ, ਜਦੋਂ, ਸੰਸਦ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਫਰਜ਼ ਸੌਂਪਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੰਸਦ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਕਿਸੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ, ਇਸਦਾ ਇਰਾਦਾ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਪਾਲਣ ਕਰਨਾ ਜੋ ਇਸਦੀ ਆਪਣੀ ਹੈ, ਅਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਆਪਣਾ ਕੰਮ ਕੁਸਲਤਾ ਨਾਲ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇ।"

ਲਾਰਡ ਸ਼ਾਅ ਨੇ ਪੰਨਾ 138 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ 'ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਨਤੀਜਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਨੁਕਸਾਨ ਰਹਿਤ ਹੈ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਉੱਚ-ਆਵਾਜ਼ ਵਾਲਾ ਪ੍ਰਗਟਾਵਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਪੁਰਾਣੇ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਇੱਕ ਉਲਝਣ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਖਰੇਵਿਆਂ ਲਈ ਵਰਤੀ ਗਈ ਮਿਆਦ ਦੇ ਨੈਤਿਕ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਟ੍ਰਾਂਸਫਰ; ਅਤੇ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਖਾਲੀ ਹੈ।"

ਲਾਰਡ ਮੇਲਟਨ ਨੇ ਪੰਨਾ 150 'ਤੇ ਇਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ: - "ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਵਿਧਾਨਸਭਾ ਨੇ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਵਿਭਾਗ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ ਨਾ ਕਿ ਕਿਸੇ ਨਿਆਂਇਕ ਸੰਸਥਾ ਨੂੰ। ਇਹ ਸੱਚ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਲੋਕਲ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਬੋਰਡ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਰਵੱਈਆ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਸਹੀ ਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਇਮਾਨਦਾਰੀ ਨਾਲ ਆਪਣੇ ਫਰਜ਼ ਨਿਭਾਉਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਕਿ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਨੱਕੁਡਾ ਅਲੀ ਬਨਾਮ ਐੱਮ.ਐੱਫ.ਡੀ.ਐੱਸ. ਜੈਰਤਨੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡ-ਸ਼ਿਪਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਜਿੱਥੇ ਪੰਨਾ 81 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਰੈਡਕਲਿਫ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਨਾ ਹੀ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ, ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸਹੀ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕੀ ਸੱਕ ਸੀ ਅਤੇ

ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਸੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਦੀ ਤਰਫੋਂ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਅੱਗੇ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉਸਨੇ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਸੱਕ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨਾਲ ਗਿਣਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਸੀ।"

ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜਿੱਥੇ ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਉਸਨੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜਿਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸੀ ਪਰ ਕਿ, ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਂਇਕ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿ ਕੰਟਰੋਲਰ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਇਹ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕੰਟਰੋਲਰ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਨੇ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਕਿਸੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਉਸਨੇ ਅੱਗੇ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ M.F. De Jayaratne ਬਨਾਮ ਬਾਪੂ ਮੀਆਂ ਮੁਹੰਮਦ ਮੀਆਂ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦੇ Lordship ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ, ਜੋ ਕਿ ਡੀਲਰ ਨੂੰ ਅਯੋਗ ਮੰਨਣ ਦੇ ਵਾਜਬ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਇੱਕ ਡੀਲਰ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਕੇਸ ਵੀ ਸੀ। ਲਾਰਡ ਰੈਡਕਲਿਫ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਪੰਨਾ 896 'ਤੇ ਕਿਹਾ:-

"ਪਰ ਇਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਸੱਕ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਉਚਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਜਿਸ ਸੱਕ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਹ ਉਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਉਚਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਗੈਰ-ਵਾਜਬ ਬਣਾਇਆ ਕਿ ਉਸਦਾ ਸੱਕ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਡੀਲਰ ਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ।"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਮਹਾਦੇਵ ਗਣੇਸ਼ ਬਨਾਮ ਭਾਰਤ ਦੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਬੰਬਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਇੱਕ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੀ ਧਾਰਾ 182 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਸਟਮ ਅਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਨੂੰ ਆਮ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅੱਗੇ ਵਧਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਿਧਾਂਤ

ਨਹੀਂ ਹਨ, ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਸ੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦੇ ਕਈ ਕੇਸਾਂ ਵੱਲ ਸਾਡਾ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਿਆ। ਆਰ. ਬਨਾਮ ਦਿ ਇਲੈਕਟ੍ਰੀਸਿਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰਜ਼, ਬੈਂਕਸ, ਐਲ.ਜੇ., ਪੰਨਾ 194 'ਤੇ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਸਥਾਨਕ ਸਰਕਾਰ ਬੋਰਡ (3) ਵਿਚ ਬ੍ਰੈਟ ਐਲ.ਜੇ. ਦੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੰਨਾ 321 'ਤੇ-

"ਅਜੋਕੇ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਬਾਰੇ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਵੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਭਰੋਸਾ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਵਿਅਕਤੀ ਉੱਤੇ ਇੱਕ ਜੁੱਮੇਵਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਸਰੀਰਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਦੀ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀ ਸੰਸਦ ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹਨ।"

ਫਿਰ ਉਸਨੇ ਆਰ. ਬਨਾਮ ਮਾਨਚੈਸਟਰ ਲੀਗਲ ਏਡ ਕਮੇਟੀ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਕਰ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਜਦੋਂ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਫੈਸਲਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਸੰਸਥਾ ਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨੀਤੀ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਨਿਆਂਇਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।"

-ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਫਿਰ ਆਰ.ਵੀ. ਨੈਰਥਬਰਲੈਂਡ ਕੰਪੈਂਸੇਸ਼ਨ ਅਪੀਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਪੰਨਾ 128 ਡੇਨਿੰਗ ਐਲ.ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਪਰ ਲਾਰਡ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸਰਟੀਓਰੀ ਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਬਹਾਲ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦਿਖਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।"

ਜੇਮਸ ਡਨਬਰ ਸਮਿਥ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਵੀ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕ੍ਰਾਊਨ ਲੈਂਡਸ ਅਲੀਨੇਸ਼ਨ ਐਕਟ, 1868 ਦੀ ਧਾਰਾ 51 ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਂਚ ਨਿਆਂਇਕ ਜਾਂਚ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਰਥਿਕ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਦੀ ਕਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਪੰਨਾ 623 'ਤੇ ਸਰ ਰੈਬਰਟ ਕੇਲੀਅਰ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਉਹ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਨਹੀਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਜਿਹੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਵੇਲੇ, ਸਬੂਤ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਕਨੀਕੀ ਨਿਯਮਾਂ, ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਰੂਪ ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦ ਹੈ, ਬਸ਼ਰਤ ਜਾਂਚ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਕਈ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਯੋਗੀ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿਧਾਂਤ ਕੀ ਹਨ ਪਰ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੈਂ ਥੋੜ੍ਹੀ ਦੇਰ ਬਾਅਦ ਕਹਿਣ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹਾਂ . ਮਕਬੂਲ ਹੁਸੈਨ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਕੀਤਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ: ਉੱਥੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ ਜੋ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਲਗਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਪਰ ਇਹ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਬਜਾਏ ਰੀਮ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਵਧੇਰੇ ਹੈ, ਜਿਸਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।"

ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ lordships ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ:-

"ਇਹ ਸਭ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਡਿਊਟੀਆਂ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕਰਨ ਲਈ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਨਿਰਣੇ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਸੀਡਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਸਟਮ ਅਫਸਰਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕੋਡ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਪੈਰਾ 17 ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ: -

"ਸਾਡਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਇੱਕ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਸੀ ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ, ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ ਜਾਂ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਇੱਕ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਨਿਆਂਇਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇਹਰੇ ਖਤਰੇ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।"

ਪਰ ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਬਾਰੇ ਅੱਗੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਫਿਰ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਉਠਾਇਆ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਇੱਕ ਢੁਕਵਾਂ, ਪ੍ਰਭਾਵੀ ਅਤੇ ਤੇਜ਼ ਉਪਾਅ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਿਸਦੀ ਇਸ ਅਦਾਲਤੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਵਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਨਿਰੰਤਰ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਉਸ ਕਿਸਮ ਦਾ ਕੋਈ ਵਿਕਲਪਿਕ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਹੈ। ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਕਲੈਕਟਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ, 189 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ 190 ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹੈ:-

"190. ਜੇਕਰ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਜੁਰਮਾਨਾ, ਡਿਊਟੀ ਦੀ ਵਧੀ ਹੋਈ ਦਰ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੁੱਖ ਕਸਟਮ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਦਰ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਂ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਾਫ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਦਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਜਿਹੀ ਅਥਾਰਟੀ ਉਸੇ ਜਾਂ ਇਸਦੇ ਕਿਸੇ ਹਿੱਸੇ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮਾਲ ਦੇ ਮਾਲਕ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਨਾਲ, ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਬਦਲ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਜਿਹੇ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਜੁਰਮਾਨਾ।"

ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਪਿਆ।

ਲਾਲਾ ਲਛਮਣ ਦਾਸ ਨਈਅਰ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ (1) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਫਸਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਾਹੀ ਅਤੇ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਕਿਸੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਪੂਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਸੋਨੀ ਜੇ. ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਉਚਿਤ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀਆਂ ਲਿਖਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਵਿਥਾ ਨੂੰ ਭਰਨ ਲਈ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਜਾਂ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਚਾਰਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡਣ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪੂਰਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਆਂ ਦੇ ਵਿਵਸਥਿਤ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਨੂੰ ਉਤਸ਼ਾਹਿਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਗਠਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਐਲਵਰਟਨ ਦਾ ਕੇਸ (2)।" ਦੇਖੋ

(1) 22 ਆਈ.ਟੀ.ਆਰ. 418

(2) (1895) 156 ਯੂ.ਐਸ., 21

ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮਨਾਹੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਲਿਆਉਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਆਮਦਨ ਕਰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗਲਤ ਸੀ। ਮੈਂ ਰੈਲੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੱਡੀ ਰਕਮ ਦੇ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਮੁੜ ਅਦਾਇਗੀ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਯੋਗ ਆਮਦਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਵਿਵਸਥਾਵਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਭਾਰਤੀ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੇ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਸਨ, ਲਾਰਡ ਉਥਵਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ: -

"ਸੈਕਸ਼ਨ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਪਬੰਧ 'ਤੇ ਅਸਰ ਪੈ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਲਾਂਕਣ ਅਲਟਰਾਵਾਇਰਸ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਨਾਲ ਨਿਰਣਾਇਕ ਮਾਰਚ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਜੋ ਉਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਕਲਪਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਉਸਾਰੀ ਦੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਬਹੁਤ ਮਦਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਸੈਕਸ਼ਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ। ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ, ਇਹ ਇੱਕ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਕੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦਾ ਖੁੱਲ੍ਹਣ ਵਾਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਬਹਿਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਦੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਹੈ, ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਦੀ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਕਰ ਐਕਟ 1922 ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਸੰਬੰਧਿਤ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਸੀ, ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਵਾਲ ਉਠਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।"

ਮੇਸਰਸ ਅਫਗਾਨ ਕਮਰਸ਼ੀਅਲ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ, ਬੰਬੇ ਬਨਾਮ ਦਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ, ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਬੈਂਚ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਰਿੱਟ ਅਸਧਾਰਨ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਲਈ ਹੈ। ਇਹ ਠੇਸ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਪੂਰਕ ਸਾਧਨ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੀ ਲਿਖਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਪੀਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਦੀ ਵਰਤੋਂ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਗਲਤੀਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਜਿਹੜੇ ਕੇਸ ਪੰਜਾਬ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਿਆਂਦੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਚੁਣੌਤੀ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸੀ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਕਰੀ ਟੈਕਸ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹਨ, ਇਹ ਧਰਮ ਚੰਦ-ਕਿਸ਼ੋਰ ਚੰਦ ਪੁਰੀ ਅਤੇ ਬ੍ਰਦਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਸੀ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸੇਲਜ਼ ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰਟ-ਸਰਕਟ ਕਰਨ ਲਈ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਮਨਜ਼ੂਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਮੁੜ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਇੱਕ ਉਪਾਅ, ਜਿਸਦਾ ਉਸਨੇ ਖੁਦ ਫਾਇਦਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਬੈਂਚ ਨੇ 28 ਅਪ੍ਰੈਲ 1953 ਨੂੰ ਕੰਪਾਰੀ ਆਇਲ ਮਿੱਲ ਬਨਾਮ ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹੀ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ। ਉੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਜੋ ਵਿੱਤੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਸੰਸ਼ੋਧਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨੂੰ ਸਾਰਟ-ਸਰਕਟ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਯੂ.ਸੀ. ਰੇਖੀ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਇਹ ਸਾਰੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਕਰਨਾ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣਾ ਸੀ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਵੈਨ ਟੇਨ ਲੈਂਗ v. ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੇ ਦੋ ਹੋਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਅਮੀਰ ਅਲੀ, ਜੇ., ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕੋਈ ਬਿਨੈਕਾਰ ਧਾਰਾ 188 ਅਤੇ 191 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਖਤਮ ਨਹੀਂ ਕਰ ਦਿੰਦਾ, ਅਦਾਲਤ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗੀ। ਇਹ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ

ਸੀ ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਲ ਦੀ ਹਰੇਕ ਵਸਤੂ 'ਤੇ 50 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਜੇੜ ਕੇ ਡਿਊਟੀ ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੁਆਰਾ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਖਲ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਫਿਰ ਵਾਲਚੰਦਨਗਰ ਇੰਡਸਟਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਬਾਂਬੇ ਸਟੇਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੰਬੇ ਗੰਨਾ ਸੈੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸੰਵਿਧਾਨਕਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਟੈਕਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਸੂਟ ਲਿਆਉਣਾ ਸੀ। ਚਾਗਲਾ, ਸੀ.ਜੇ., ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ (ਭਗਵਤੀ, ਜੇ., ਸਹਿਮਤੀ):-

"ਸਾਡੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਨਿਰਮਾਤਾਵਾਂ ਦਾ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕਦੇ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਇੱਕ ਨਾਗਰਿਕ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹੇ ਆਮ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਲੈ ਲਵੇ। ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਜਾਂ ਨਾਰਾਜ਼ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਕਲਪ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਾਧਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕਰਨ ਲਈ। ਨਿਸ਼ਚਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸ਼੍ਰੀ ਜੇਸ਼ੀ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਕਿ ਅਭਿਆਸ ਆਰਟੀਕਲ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਡੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਖਤਿਆਰੀ ਹੈ, ਉਸ ਅਖਤਿਆਰੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕੁਝ ਸਿਧਾਂਤ ਹੇਠਾਂ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਨਾਗਰਿਕ ਬਰਾਬਰ ਉਚਿਤ, ਬਰਾਬਰ ਪ੍ਰਭਾਵੀ, ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਾਧਾਰਨ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵਿਵੇਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ।

ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਬੰਬੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜਾਂ ਨੇ, ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਉਸਦੇ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਵਿਕਲਪਕ ਉਪਾਅ ਇੱਕ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸੀ।

ਅਗਲਾ ਮਾਮਲਾ ਜੋ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ ਸੀ ਉਹ ਹੈ ਚੇਕਲਿੰਗਮ ਚੇਟਿਆਰ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਜੋ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਕਸਟਮ ਦੇ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਕਸਟਮ ਐਕਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਾਂ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਉਪਾਅ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਪਰ ਜੋ ਗੱਲ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਸੀ ਕਿ ਪੀੜਤ ਵਿਅਕਤੀ ਲਈ ਐਕਟ-ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਉਪਚਾਰਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਾ ਸੀ।

ਮੈਂ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਿਰ ਰੈਲੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਗਵਰਨਰ-ਜਨਰਲ ਇਨ ਕਾਉਂਸਿਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਵਾਂਗਾ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਉਥਵਟ ਨੇ ਕਿਹਾ:-

"ਐਕਟ (ਸ.45) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੁੱਲ ਆਮਦਨ ਦੇ ਉਸ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਮੰਗੀ ਗਈ ਟੈਕਸ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਬਣਦਾ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮੁਲਾਂਕਣ 'ਤੇ ਸਵਾਲ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ"

ਮੈਂ ਇੱਥੇ ਬੇਸੈਂਟ ਬਨਾਮ ਮਦਰਾਸ ਦੇ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹਾਂ।

"ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਟੀਓਰੀ ਸਿਰਫ ਉਦੋਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ।"

ਮਿਸਟਰ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਂਜੂ ਦੇ ਕੇਸ (2) 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਐਰਿਕ ਵੈਸਟਨ, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 1947 ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਪ੍ਰੀਮੀਜ਼ (ਮੰਗ ਅਤੇ ਬੇਦਖਲੀ) ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ

ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਹਿਲਾਂ ਤਾਂ ਉਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥ ਰਾਲੇ ਇਨਵੈਸਟਮੈਂਟ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੀ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਦੂਜਾ ਉੱਥੇ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਕ ਹਫ਼ਤੇ ਦੀ ਸਟੇਅਮ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਕਿ ਅਪੀਲ ਰੁਝ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸੀ, ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਕੋਈ ਤਰੀਕ ਤੈਅ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਢੁਕਵਾਂ ਉਪਾਅ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਮੁਕੰਦ ਲਾਲ ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ, ਜਿੱਥੇ ਮਿਉਂਸਪੈਲਟੀ ਦੇ ਇੱਕ ਨੋਕਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਜ਼ਰੂਰੀ ਰਸਮੀ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਤਾਂ ਇੱਕ ਮੁਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦਾ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਕਰੇ, ਅਤੇ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ, ਜੇ. ਦੀ ਮੈਂਬਰੀ ਵਾਲੀ ਬੈਂਚ ਅਤੇ ਮੈਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਸ ਕੋਲ ਅਪੀਲ ਦਾ ਉਪਾਅ ਵੀ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਦੋਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਕੇਸ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਸ਼੍ਰੀ ਟੇਕ ਚੰਦ ਨੇ ਫਿਰ ਕਲਕੱਤਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜੋ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਕੇਸ ਹੈ ਜੋ ਸਰ ਟ੍ਰੇਵਰ ਹੈਰੀਜ਼, ਸੀ.ਜੇ., ਅਤੇ ਬੈਨਰਜੀ, ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਕਸਟਮਜ਼ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਕੁਲੈਕਟਰ ਵੀ. ਸੂਰਜਮੁੱਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੇ ਜਾਣੇ-ਪਛਾਣੇ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਸੀਜ਼ਰ ਤੋਂ ਸੀਜ਼ਰ ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਅਪੀਲਾਂ ਵਜੋਂ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੁਖੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਭਰੋਸਾ ਨਾ ਪੈਦਾ ਕਰੇ। ਬਹੁਤ ਹੀ ਸਤਿਕਾਰ ਨਾਲ ਮੈਂ ਇਸ ਗੱਲ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਸਮੁੰਦਰੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਾਈਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੇਸਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੈਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਇਹਨਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਾਂ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਧੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੋਈ ਹੋਰ ਉਪਾਅ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ Raleigh Investment Co., Ltd., ਕੇਸ, ਜਿਸ ਦਾ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਚੁੱਕਾ ਹਾਂ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਲਈ ਉਚਿਤ ਉਪਾਅ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲੈਣਾ ਸੀ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਖੇਜ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੈਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਦੇਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦਾ ਕਿ ਕੀ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਾਏ ਕਿਸੇ ਇਕ ਜਾ ਦੂਜੀ ਪਾਰਟੀ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਨਾਲ ਪੱਖਪਾਤ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਸੀ ਕਸਟਮਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 188 ਅਧੀਨ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ, ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੇਵੇਗਾ, ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇਗਾ ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 188 ਅਤੇ 190 ਇੰਨੇ ਗਹਿਰੇ ਹਨ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਹ ਸਾਰੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਸ਼ਾਇਦ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ।

ਸਿੱਖਿਅਤ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਮੁਵੱਕਿਲ ਦੀਆਂ ਬੇਨਤੀਆਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨਿਸਚਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲੀ ਅਥਾਰਟੀ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕੇਸ ਵਿੱਚ 50,000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤੇ ਬਿਨਾਂ ਅਪੀਲ ਸੁਣਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਰਹੇਗੀ ਜੋ ਕਿ ਜੁਰਮਾਨੇ ਵਜੋਂ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਬਸ਼ਰਤ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਥਾਰਟੀ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੋਵੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਮੈਂ ਕਲੈਕਟਰ ਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕਰਾਂਗਾ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਿੰਗਲ ਜੱਜ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਾਂਗਾ ਅਤੇ ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਾਂਗਾ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਆਪੋ ਆਪਣਾ ਖਰਚਾ ਚੁੱਕਣਗੀਆਂ। ਅਮਰਜੀਤ ਸਿੰਘ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਦਬਾਈ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ ਖਰਚੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਫਲਸ਼ੋ, ਜੇ. ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ | ਸਾਰੇ ਵਿਚਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Authenticated/vetted by: Ritu Translator